

IV. ПРОБЛЕМИ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Артемюв В. Ю.,
доктор педагогічних наук,
кандидат юридичних наук, доцент,
перший проректор (з навчальної роботи)
Національної академії СБ України
ORCID ID: 0000-0002-5290-4496

Благодарний А. М.,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник,
професор кафедри загальноправових дисциплін
Національної академії СБ України
ORCID ID: 0000-0001-5326-3646

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2020.3-4/130-139>

УДК 342.951

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИПИНЕННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Анотація. Одним із основних завдань реформування вітчизняного законодавства є втілення в життя належного й ефективного правового регулювання діяльності органів державної влади, зокрема адміністративно-юрисдикційної діяльності посадових осіб правоохоронних органів України, що спрямована на профілактику, попередження та припинення правопорушень. Особливої актуальності дослідження зазначеного питання набуває в сучасних умовах динамічного розвитку нашої держави, що обумовлює нагальну потребу удосконалення правової регламентації організації та функціонування правоохоронних органів у де-

мократичному суспільстві, а також приведення їх діяльності у відповідність до міжнародних стандартів.

Метою статті є визначення особливостей застосування правоохоронними органами заходів адміністративного припинення загального призначення як засобу забезпечення ефективного виконання завдань із забезпечення державної безпеки, а також формулювання пропозицій з удосконалення відповідних положень чинного законодавства.

За результатами дослідження до основних заходів адміністративного припинення, які застосовуються правоохоронними органами для виконання завдань із забезпечення національної безпеки, віднесено:

- вимогу припинити протиправну поведінку;
- винесення офіційного застереження про неприпустимість протиправної поведінки;
- затримання, не пов'язане із провадженням у справах про адміністративні правопорушення;
- заходи адміністративного припинення, що застосовуються до іноземців та осіб без громадянства (примусове повернення іноземців та осіб без громадянства; забезпечення фактичного виконання рішень судів про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства);
- застосування зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу.

У статті на основі аналізу теоретичних положень, а також матеріалів юрисдикційної практики обґрунтовано внесення змін до чинного законодавства, зокрема до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), Закону України «Про Службу безпеки України». Встановлено, що подальшого наукового дослідження потребує пошук шляхів удосконалення правової регламентації винесення офіційного застереження; примусового видворення іноземців та осіб без громадянства, а також підстав і порядку застосування співробітниками правоохоронних органів зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу.

Ключові слова: правоохоронні органи, національна безпека, заходи адміністративного припинення, офіційне застереження.

Постановка проблеми. Одним із основних завдань реформування вітчизняного законодавства є втілення в життя належного й ефективного правового регулювання діяльності органів державної влади, зокрема адміністративно-юрисдикційної діяльності посадових осіб правоохоронних органів України, що спрямована на профілактику, попередження та припинення правопорушень. Особливої актуальності дослідження зазначеного питання набуває в сучасних умовах динамічного розвитку нашої держави, що обумовлює нагальну потребу удосконалення правової регламентації організації та функціонування правоохоронних органів у демократичному суспільстві, а також приведення їх діяльності у відповідність до міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що правові проблеми застосування заходів адміністративного припинення у своїх працях порушу-

вали такі науковці, як В. Авер'янов, О. Андрійко, О. Бандурка, Ю. Битяк, В. Білоус, Є. Гетьман, І. Голосніченко, Т. Гуржій, С. Гусаров, М. Єропкін, Р. Калюжний, С. Ківалов, І. Коліушко, Т. Коломоєць, В. Колпаков, А. Комзюк, О. Кузьменко, Д. Лук'янець, М. Мельник, В. Настюк, О. Нападистий, І. Романенко, О. Рябченко, С. Стеценко, С. Суслін, О. Терещук, М. Тищенко та інші. Проте, незважаючи на значний інтерес до дослідження заходів адміністративного припинення, праці зазначених науковців були присвячені регламентації застосування вказаних заходів співробітниками окремих правоохоронних органів, найчастіше органів внутрішніх справ, без урахування новітніх змін та доповнень до чинного законодавства, зокрема пов'язаних із застосуванням вказаних заходів у сучасних умовах становлення громадянського суспільства та правової держави. Відтак, *новизна статті* полягає у дослідженні питань

правової регламентації застосування правоохоронними органами заходів адміністративного припинення як засобу ефективного забезпечення національної безпеки в процесі реформування сектору безпеки і оборони України.

Метою цієї статті є визначення особливостей застосування правоохоронними органами заходів адміністративного припинення загального призначення як засобу забезпечення ефективного виконання завдань із забезпечення державної безпеки, а також формулювання пропозицій з удосконалення відповідних положень чинного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Починаючи розгляд адміністративно-примусових заходів, зауважимо, що невід'ємною складовою системи методів державного управління суспільством є метод примусу, що належить до найжорсткіших засобів впливу. Саме тому посадові особи органів управління застосовують примус, як правило, у поєднанні з іншими управлінськими прийомами. Авторитарність цього методу неzapечена, проте на сьогодні немає жодної держави, яка б не використовувала його як необхідний засіб управління своїми справами¹.

В юридичній літературі адміністративний примус найчастіше визначають як застосування від імені держави до суб'єктів правовідносин заходів психологічного, майнового або фізичного впливу з метою попередження та припинення правопорушень, а також забезпечення особистої безпеки громадян, громадського порядку та безпеки держави².

У теорії адміністративного права існують різні підходи до класифікації заходів адміністративного примусу, але найбільшого визнання одержала класифікація заходів адміністративного при-

мусу залежно від мети застосування, запропонована М. Єропкіним:

- 1) заходи адміністративного попередження;
- 2) заходи адміністративного припинення;
- 3) заходи адміністративної відповідальності³.

Зауважимо, що заходи адміністративного припинення не відвертають, а безпосередньо припиняють наявні правопорушення, створюють умови для встановлення особи порушника, з'ясування обставин справи і реальної можливості для подальшого застосування до порушника заходів адміністративного або іншого впливу. На відміну від адміністративних стягнень, заходи адміністративного припинення, як і заходи адміністративного попередження, не містять елемента покарання особи, до якої вони застосовуються. Виконуючи поряд із виховною каральною функцією, накладене адміністративне стягнення як форма реалізації адміністративної відповідальності за своєю дією у часі звернене в минуле, ретроспективне. Заходи ж адміністративного припинення, як правило, спрямовані в сьогодення і тому здатні самостійно й оперативно вирішувати конфліктну ситуацію, зокрема примусово припинити правопорушення⁴.

До основних заходів адміністративного припинення, які застосовуються правоохоронними органами для виконання завдань із забезпечення національної безпеки, варто віднести:

- вимогу припинити протиправну поведінку;
- винесення офіційного застереження про неприпустимість протиправної поведінки;
- затримання, не пов'язане із провадженням у справах про адміністративні правопорушення;

¹ В Колпаков, *Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія* (Київ, Юрінком Інтер 2004) 275.

² А Благодарний та інші, Є Скулиш (ред), *Адміністративне право України: підручник* (Київ, Наук.-вид. центр НА СБ України 2012) 136–137.

³ М Єропкин, 'О классификации мер административного принуждения' (1963) Сборник научных статей Вопросы административного права на современном этапе 60–68.

⁴ В Авер'янов та інші, В Авер'янов (ред), *Адміністративне право України. Академічний курс: Загальна частина: підручник* (Київ, Юридична думка 2007) 104.

– заходи адміністративного припинення, що застосовуються до іноземців та осіб без громадянства;

– застосування зброї та спеціальних засобів.

Розглянемо правову регламентацію застосування зазначених заходів адміністративного примусу більш докладно. Вимога припинити протиправну поведінку може бути висловлена усно, а також оформлена у вигляді письмового припису (розпорядження) працівником правоохоронного органу (поліції, прокуратури, СБ України тощо), інспектором певного державного органу¹. Непокора вимозі може бути підставою для вжиття інших заходів примусу, так, наприклад, ст. 185 КУпАП встановлює адміністративну відповідальність за злісну непокору законному розпорядженню або вимозі поліцейського, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, військовослужбовця².

Наступним видом заходів адміністративного припинення є винесення офіційного застереження про неприпустимість протиправної поведінки. Відповідно до ч. 11 ст. 8 Закону України «Про контррозвідальну діяльність» у разі виявлення осіб, які потребують попереджувального впливу, органи та підрозділи СБ України оголошують їм офіційне застереження про неприпустимість протиправної поведінки³. Офіційне застереження про неприпустимість протиправної поведінки застосовується до осіб, які систематично порушують законодавство, якщо ці порушення незначні за своїм характером і за їх вчинення не передбачено юридичної відповідальності. Вказаний захід застосовується, якщо немає достатніх підстав для притягнен-

ня особи до кримінальної чи адміністративної відповідальності. Метою його застосування є не тільки реакція на протиправну поведінку, але й недопущення її продовження в майбутньому. Правові підстави застосування цього заходу встановлені законами України «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», «Про контррозвідальну діяльність» тощо, порядок застосування визначається відомчими нормативними актами⁴. Зазначимо, що із метою профілактики правопорушень у сучасних умовах неоголошеної гібридної війни проти України цей захід широко застосовується правоохоронними органами, зокрема СБ України, тому розглянемо проблеми правової регламентації застосування зазначеного заходу більш докладно.

Насамперед зауважимо, що в законах України не містяться конкретні приписи як щодо порядку застосування цього заходу, так і до змісту документа про оголошення офіційного застереження. Вважаємо, що для підвищення ефективності застосування зазначеного заходу у чинному законодавстві слід передбачити наслідки, які можуть виникати для особи, щодо якої було винесено офіційне застереження, у випадку продовження нею протиправної поведінки. На нашу думку, зазначену протиправну поведінку слід уважати обставиною, що обтяжує відповідальність. Ураховуючи, що ст. 35 КУпАП містить вичерпний перелік обставин, котрі обтяжують адміністративну відповідальність⁵, слід доповнити п. 2 ч. 1 ст. 35 КУпАП такою обставиною, як оголошення особі офіційного застереження. У майбутньому, із метою забезпечення гарантій захисту прав і свобод людини і громадянина, вважається за доцільне закріпити

¹ А Благодарний та інші, Є Скулиш (ред), *Адміністративне право України: підручник* (Київ, Наук.-вид. центр НА СБ України 2012) 105.

² Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>> дата звернення 02.10.2020.

³ Про контррозвідальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/569>> дата звернення 02.10.2020.

⁴ А Благодарний та інші, *Адміністративне право України: загальна частина: підручник* (Київ, Нац. акад. СБУ 2016) 121.

⁵ Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>> дата звернення 02.10.2020.

в Законі, що регламентуватиме питання профілактики правопорушень, чіткий порядок винесення офіційного застереження, загальний для всіх уповноважених посадових осіб правоохоронних органів України. У цьому порядку слід передбачити підстави винесення офіційного застереження, порядок оголошення особі офіційного застереження, вимоги до форми і змісту документа про оголошення офіційного застереження, порядок оскарження рішення про оголошення офіційного застереження, правові наслідки оголошення особі офіційного застереження.

Наступним заходом адміністративно-припинення загального призначення, який мають право застосовувати посадові особи правоохоронних органів при виконанні завдань із забезпечення національної безпеки, є затримання, не пов'язане із провадженням у справах про адміністративні правопорушення. Так, наприклад, відповідно до п. 7 ч. 2 ст. 7 Закону України «Про контррозвідальну діяльність»¹ співробітники СБ України, що проводять контррозвідальну діяльність, мають право затримувати і тримати у спеціально відведених для цього місцях осіб, які проникли на об'єкти та у місця, що охороняються органами і підрозділами СБ України, на строк до трьох годин. Адміністративне затримання, на нашу думку, є найбільш дієвим заходом припинення правопорушень у сфері забезпечення державної безпеки, воно часто передує застосуванню інших заходів адміністративного примусу, зокрема, забезпечує притягнення винних осіб до відповідальності.

Відповідно до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» в інтересах забезпечення

безпеки України до іноземців та осіб без громадянства уповноваженими співробітниками правоохоронних органів може бути застосовано таких заходів адміністративного припинення:

– прийняття рішення про примусове повернення іноземців та осіб без громадянства в країну походження або третю країну;

– подання до адміністративного суду позову про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства за межі території України;

забезпечення фактичного виконання рішень судів про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства².

Найбільш суворим серед наведених заходів припинення є примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства. Розглядаючи зазначений захід, слід зауважити, що у науковому співтоваристві немає єдиного погляду на його місце серед заходів адміністративного примусу. Так, О. Бандурка та М. Тищенко відносять адміністративне видворення до заходів адміністративного припинення³. О. Мураметс і А. Немов вважають адміністративне видворення самостійним попереджувально-припинювальним заходом адміністративного примусу, який «не перекриває» інших заходів покарання⁴. О. Кузьменко прирівнює його до депортації і відносить до адміністративних стягнень⁵. В. Колпаков пропонує вважати адміністративне видворення заходом адміністративного стягнення та включити його до санкцій певних статей КУпАП⁶.

Уважаємо, що найбільш аргументованою є позиція тих науковців, наприклад, О. Бандурки та М. Тищенко, які відносять видворення іноземців (осіб без громадянства) до заходів адміністративного

¹ Про контррозвідальну діяльність: Закон України від 26.12.2002 № 374-IV <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/569>> дата звернення 02.10.2020.

² Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>> дата звернення 02.10.2020.

³ О. Бандурка, М. Тищенко, Адміністративний процес: підруч. (Київ, Літера ЛТД 2001) 151.

⁴ О. Мураметс, А. Немов, 'Пути совершенствования правового регулирования выдворения из СССР иностранцев' (1982) 11 Сборник трудов Всесоюзного научно-исследовательского института МВД СССР 94.

⁵ О. Кузьменко, *Адміністративно-правова протидія нелегальній міграції в Україні: навч. посібник*. (Дніпропетровськ, Наука і освіта 2001) 198.

⁶ В. Колпаков, *Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія* (Київ, Юрінком Інтер 2004) 351–352.

припинення¹. Хоча у ст. 24 КУпАП, яка має назву «Види адміністративних стягнень», і зазначено, що законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок², але, на нашу думку, визнавати вказаний захід видом адміністративного стягнення не варто. Оскільки, по-перше, адміністративне видворення до санкції жодної зі статей КУпАП не включено, а, по-друге, у чинній редакції Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», на відміну від попередньої редакції, немає такої підстави для видворення, як вчинення іноземцем (особою без громадянства) адміністративного правопорушення³.

В. Колпаков у монографії «Адміністративно-деліктний правовий феномен» при розгляді питань видворення іноземців зазначав, що Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» властиве встановлення домінуючого положення державної сили і «політичної доцільності» над юридичною справедливістю, та запропонував включити адміністративне видворення іноземців та осіб без громадянства як стягнення до статей 202, 203, 204¹ КУпАП, встановити адміністративну відповідальність іноземців та осіб без громадянства за порушення рішень компетентних органів, яким надано право здійснювати контроль за їх перебуванням на території України, а також закріпити в законодавстві не як підстави для видворення, а як підстави для скорочення терміну тимчасового перебування на території України дії, що суперечать інтересам забезпечення національної безпеки чи охорони громадського порядку, або коли це необхідно для охорони

здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян⁴. Підтримуючи пропозицію щодо внесення зазначених змін до КУпАП, не можемо погодитись із запропонованими змінами до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства». Так, на момент написання В. Колпаковим вказаної монографії на тому етапі розвитку правової держави та громадянського суспільства в Україні зазначена пропозиція не викликала сумнівів, але в сучасних умовах неоголошеної гібридної війни проти України внесення подібних змін до законодавства, на нашу думку, не на часі. Вважаємо, що серед заходів адміністративного припинення, які застосовуються для протидії деструктивним проявам в умовах гібридної війни, примусове видворення іноземців та осіб без громадянства є більш ефективним заходом, ніж скорочення строку тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства на території України, а тому не доцільно змінювати чинний порядок примусового видворення іноземців та осіб без громадянства.

Переходячи до розгляду адміністративно-примусових заходів спеціального призначення, що застосовуються з метою забезпечення національної безпеки, зауважимо, що застосування зазначених заходів суттєво обмежує права і свободи людини й громадянина, може завдати значної моральної, матеріальної та фізичної шкоди, а у деяких випадках призвести до загибелі особи, тому проаналізуємо правову регламентацію застосування зазначених заходів більш докладно. Враховуючи обмежений обсяг статті, розглянемо певні особливості застосування зазначених заходів у сфері забезпечення національної безпеки лише на прикладі Служби безпеки України, яка є державним органом спеціального

¹ О Бандурка, М Тищенко, *Адміністративний процес: підруч.* (Київ, Літера ЛТД 2001) 151.

² Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>> дата звернення 02.03.2020.

³ Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-IV <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>> дата звернення 02.10.2020.

⁴ В Колпаков, *Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія* (Київ, Юрінком Інтер 2004) 352.

призначення з правоохоронними функціями.

Основним законом, який надає право співробітникам Служби безпеки України зберігати, носити, використовувати і застосовувати зброю та спеціальні засоби, є Закон України «Про Службу безпеки України» (ст. 26), але на підставах і в порядку, передбачених Законом України «Про Національну поліцію», військовими статутами Збройних Сил України та іншими актами законодавства¹. Зважаючи на те, що застосування вказаних заходів може завдати фізичної шкоди правопорушнику, законодавець чітко встановив види, порядок, умови і межі застосування цих заходів у Законі України «Про Національну поліцію» та військових статутах Збройних Сил України.

Також повноваження окремих категорій співробітників СБ України щодо застосовувати вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу регламентовано деякими іншими нормативно-правовими актами. Зокрема, законами України «Про контрозвідувальну діяльність», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про боротьбу з тероризмом», «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів».

Матеріали юрисдикційної практики, наприклад, рішення в справі про адміністративне правопорушення, передбачене ст. 172–14 КУпАП (Перевищення військовою службовою особою влади чи службових повноважень)², засвідчують, що багато питань при застосуванні спеціальних заходів адміністративного примусу виникає у зв'язку з тим, що Закон України «Про Службу безпеки України» не має чітких вказівок, поло-

женнями яких саме нормативно-правових актів – Закону України «Про Національну поліцію» чи військових статутів Збройних Сил України необхідно керуватись співробітникам СБ України при вирішенні певних завдань оперативно-службової діяльності³, адже регламентація підстав і порядку застосування зброї, спецзасобів та заходів фізичного впливу у вказаних нормативно-правових актах хоча і має багато спільного, однак не є тотожною (наприклад, зазначені нормативні акти по-різному регламентують особливості застосування зброї без попередження).

Зазначимо, що чинне законодавство, яке встановлює підстави і порядок застосування зброї, на наш погляд, не в повну міру відповідає умовам і потребам сучасної оперативно-службової діяльності органів СБ України. В цілому погоджуємось із твердженням, що правильному застосуванню і використанню зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу співробітниками СБ України сприяла б розробка відповідного відомчого нормативно-правового акта з цих питань, в якому було б враховано особливості завдань та організації службової діяльності у СБ України⁴. Разом із тим, урахувавши наслідки для життя і здоров'я особи, до яких може призвести застосування зазначених заходів, вважаємо, що вказані питання мають регламентуватись не відомчим наказом, а на рівні закону.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи викладене, зауважимо, що до заходів адміністративного припинення, застосування яких правоохоронними органами найбільш ефективно сприяє забезпеченню націо-

¹ Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229>> дата звернення 02.10.2020.

² Справа № 757/46361/15-п: Постанова Печерського районного суду міста Києва від 19.01.2016. <<http://www.reyestr.court.gov.ua>> дата звернення 02.10.2020; Справа № 33/796/286/2016: Постанова Апеляційного суду міста Києва від 31.10.2016. <<http://www.reyestr.court.gov.ua>> дата звернення 02.10.2020.

³ А Благодарний, *Концептуальні засади правової регламентації адміністративно-юрисдикційної діяльності органів Служби безпеки України: монографія* (Київ, Освіта України 2020) 135–137.

⁴ С. Кучерина та ін., *Організаційно-правові засади застосування і використання співробітниками Служби безпеки України вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу: монографія* (Харків, Право 2016) 44.

нальної безпеки, належать: винесення офіційного застереження про неприпустимість протиправної поведінки; затримання, не пов'язане із провадженням у справах про адміністративні правопорушення; примусове повернення іноземців та осіб без громадянства; забезпечення фактичного виконання рішень судів про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства; застосування

зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу.

Подальшого наукового дослідження у вказаній сфері потребує пошук шляхів удосконалення правової регламентації винесення офіційного застереження, а також підстав та порядку застосування співробітниками правоохоронних органів зброї, спеціальних засобів та заходів фізичного впливу.

REFERENCES

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

LEGISLATION

1. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on Administrative Offenses]: Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 № 8073-X <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>> data zvernennia 02.10.2020 (in Ukrainian).
2. Pro kontrozviduvalnu diialnist [About counterintelligence activity] Zakon Ukrainy vid 26.12.2002 № 374-IV <<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/569>> data zvernennia 02.10.2020 (in Ukrainian).
3. Pro pravovyi status inozemtsiv ta osib bez hromadianstva [About the legal status of foreigners and stateless persons]: Zakon Ukrainy vid 22.09.2011 № 3773-VI <<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>> data zvernennia 02.10.2020 (in Ukrainian).
4. Pro Sluzhbu bezpeky Ukrainy [About the Security Service of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 25.03.1992 № 2229-XII <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229>> data zvernennia 02.10.2020 (in Ukrainian).

CASES

5. Sprava № 757/46361/15-p: Postanova Pecherskoho raionnoho sudu mista Kyieva [Resolution of the Pechersk District Court of Kyiv] vid 19.01.2016 <<http://www.reyestr.court.gov.ua>> data zvernennia 02.10.2020 (in Ukrainian).
6. Sprava № 33/796/286/2016: Postanova Apeliatsiinoho sudu mista Kyieva [Resolution of the Court of Appeal of Kyiv] vid 31.10.2016 <<http://www.reyestr.court.gov.ua>> data zvernennia 02.10.2020 (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

7. Averianov V ta inshi, Averianov V (red), Administratyvne pravo Ukrainy. Akademichnyi kurs: Zahalna chastyna [Administrative law of Ukraine. Academic course: General part] (Kyiv, Yurydychna dumka 2007) (in Ukrainian).
8. Bandurka O, Tyshchenko M, Administratyvnyi protses [Administrative process] (Kyiv, Litera LTD2001) (in Ukrainian).
9. Blahodarnyi A ta inshi, Skulysh Ye (red), Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine]: (Kyiv, Nauk. – vyd. tsentr NA SB Ukrainy 2012) (in Ukrainian).
10. Blahodarnyi A ta inshi, Administratyvne pravo Ukrainy: zahalna chastyna: [Administrative law of Ukraine: general part] (Kyiv, Nats. akad. SBU2016) (in Ukrainian).
11. Blahodarnyi A, Kontseptualni zasady pravovoi rehlamentatsii administratyvno-yurysdyktsiinoi diialnosti orhaniv Sluzhby bezpeky Ukrainy [Conceptual bases of legal regulation of administrative and jurisdictional activity of bodies of the Security service of Ukraine] (Kyiv, Osvita Ukrainy 2020) (in Ukrainian).
12. Kolpakov V, Administratyvno-deliktnyi pravovyi fenomen [Administrative tort law phenomenon] (Kyiv, Yurinkom Inter 2004) (in Ukrainian).
13. Kucheryna S ta inshi, Orhanizatsiino-pravovi zasady zastosuvannia i vykorystannia spivrobotnykamy Sluzhby bezpeky Ukrainy vohnepalnoi zbroi, spetsialnykh zasobiv ta zakhodiv fizychnoho vplyvu [Organizational and legal bases for the use of firearms, special devices and measures of physical influence by the Security Service of Ukraine] (Kharkiv, Pravo 2016) (in Ukrainian).

14. Kuzmenko O, Administratyvno-pravova protydiia nelehalnii mihratsii v Ukraini [Administrative and legal counteraction to illegal migration in Ukraine] (Dnipropetrovsk, Nauka i osvita 2001) (in Ukrainian).

ARTICLES

15. Eroпkыn M, 'O klassifikatsii mer administrativnogo prinuzhdeniya' [On the classification of administrative coercive measures] (1963) Sbornik nauchnyih statey Voprosyi administrativnogo prava na sovremennom etape 60–68 (in Russian).

16. Muramets O, Nemov A, 'Puti sovershenstvovaniya pravovogo regulirovaniya vyidvoreniya iz SSSR inostrantsev' [Ways to improve the legal regulation of the expulsion of foreigners from the USSR] (1982) 11 Sbornik trudov Vsesoyuznogo nauchno-issledovatel'skogo instituta MVD SSSR90–96 (in Russian).

Artemov V.,
*Doctor of Pedagogical Sciences,
 Candidate of Law Sciences,
 Associate Professor,
 First Vice-Rector for Educational Work,
 National Academy of Security Service of Ukraine*
ORCID ID: 0000-0002-5290-4496

Blahodarnyi A.,
*Doctor of Law Sciences,
 Senior Scientific Associate,
 Professor of the Department
 of General Law Disciplines,
 National Academy of Security Service of Ukraine*
ORCID ID: 0000-0001-5326-3646

DOI: <https://doi.org/10.17721/2413-5372.2020.3-4/130-139>

APPLICATION OF ADMINISTRATIVE TERMINATION MEASURES TO ENSURE NATIONAL SECURITY: THEORY AND PRACTICE OF LEGAL REGULATION

Annotation. *One of the main tasks of reforming domestic legislation is to implement proper and effective legal regulation of the activities of state authorities aimed at preventive inspection, preventing and suppressing offenses, in particular, administrative and jurisdictional activities of law enforcement officials of Ukraine. The study of this issue is particularly relevant in the modern conditions of the dynamic development of our state, which makes it necessary to improve the legal regulation of the organization and functioning of law enforcement agencies in a democratic society, as well as bring their activities in line with international standards.*

The purpose of this article is to determine the specifics of the use of general administrative termination measures by law enforcement agencies as a means of ensuring the effective performance of tasks to provide state security, as well as to formulate proposals for improving the relevant provisions of the current legislation.

According to the results of the study, the main administrative termination measures applied by law enforcement agencies to ensure the national security include:

- *demand to stop illegal behavior;*
- *issue of a formal warning on the inadmissibility of unlawful conduct;*
- *detention not related to administrative proceedings;*
- *administrative termination measures applied to foreigners and stateless persons (forced return of foreigners and stateless persons; ensuring the actual execution of court decisions on the forced expulsion of foreigners and stateless persons);*
- *use of weapons, special devices and measures of physical influence.*

Based on the analysis of theoretical provisions, as well as materials of jurisdictional practice, the article justifies amendments to the current legislation.

Further scientific research in this area requires, first of all, search for ways to improve the legal regulation of issuing an official reservation; forced expulsion of foreigners and stateless persons, as well as the grounds and conditions for the use of weapons, special devices and physical measures by law enforcement officers.

Keywords: *law enforcement agencies, national security, administrative termination measures, official warning.*